

Шуман Д.Р., студент II курсу спеціальності «Ветеринарна медицина»

Науковий керівник – Коваль Т.В., кандидат с.-г. наук, доцент,

Подільський ДАТУ, м. Кам'янець-Подільський, Україна

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОГО ВИРОБНИЦТВА ЕКОЛОГІЧНО ЧИСТОЇ ПРОДУКЦІЇ ТВАРИННИЦТВА

Актуальність теми зумовлена тим, що внаслідок складної екологічної ситуації, яка склалася в останні роки в Україні, значно загострилася проблема, пов'язана із забезпеченням якості продуктів тваринництва, яка б відповідала міжнародним стандартам.

Метою роботи є узагальнення наукової інформації щодо напрямів підвищення ефективного виробництва екологічно чистої продукції тваринництва.

Результати досліджень та їх обговорення. Продукцією тваринництва є м'ясо, молоко, яйця, мед, їхні похідні (зокрема жири тваринного походження) та інші продукти, виготовлені з частин тварин, окремих їхніх органів або тканин. Специфічною ознакою продукції тваринництва є те, що вона може в необробленому вигляді ставати харчовим продуктом, а також може піддаватися переробці або мати нехарчове призначення. Важливим складником якості продукції тваринництва харчового призначення є її екологічна безпечність. Небезпечна для здоров'я людини продукція апіорі не може вважатися якісною.

У своєму розвитку тваринництво нерозривно пов'язане з рослинництвом, оскільки ефективність роботи та економічний розвиток галузі залежить від наявної кормової бази. Чим вищий показник врожайності культур та ефективніше використання земельного потенціалу, тим більше тваринницької продукції може бути вироблено в господарстві.

Екологічні проблеми в тваринництві нерозривно пов'язані з такими в землеробстві й рослинництві і при їхньому розв'язанні першочергову роль повинно відігравати піклування про екологічно безпечну родючість ґрунту. Дві головні проблеми цього плану безпосередньо негативно впливають на тваринництво – це забруднення ґрунту та його ерозії, що зумовлюють зниження врожайності кормових культур, та погіршення рівня і повноцінності годівлі тварин. Розбалансованість середовища орного шару ґрунтів призводить до пригнічення синтезу амінокислот у рослинах із зменшення вмісту в них небілкового азоту. Раціони з високим рівнем небілкового азоту зумовлюють збільшення сечовини в молоці.

Негативний вплив на якість м'яса мають надмірний вміст нітратів і нітритів, солей важких металів, гербіцидів, радіонуклідів, що призводить до одержання блідого, ексудативного, надмірно м'якого чи темного жорсткого м'яса, особливо у свинарстві. Тому, з метою недопущення негативних наслідків, необхідним є використання високоякісних, енергетичних кормів, які б забезпечували високу продуктивність тварин.

Екологізація у тваринництві потребує побудови гармонійного зв'язку між ґрунтом, рослинами та худобою, з врахуванням фізіологічних потреб і поведінки сільськогосподарських тварин та їх годівлі якісними, органічно вирощеними кормами, щоб розвинути природну поведінку, імунітет та природну метаболічну функцію у тварин. З метою реалізації тваринами природних поведінкових

потреб, збереження природних ресурсів і якості довкілля, необхідно підтримувати належний рівень концентрації поглов'я худоби на одиницю площі, забезпечити своєчасну зміну пасовищ і відкритий доступ до джерел питної води

Основними джерелами мікробного забруднення продукції тваринництва і продуктів її переробки є, як правило, повітря, ґрунт, вода, людина і тварини. Порушення санітарно-гігієнічних норм на всіх етапах виробництва, доїння, забою, обробки, зберігання, транспортування і реалізації продукції тваринництва призводить до різкого зростання кількості мікроорганізмів. Тому екологічні проблеми в тваринництві також нерозривно пов'язані із загальними заходами профілактики і санітарії, застосуванням профілактичних і лікувальних препаратів з виключенням загальних для людини і тварин хвороб – ящуру, туберкульозу, бруцельозу та інших хвороб.

Щоб тваринницька продукція відповідала вимогам європейських стандартів, товаровиробники та переробні підприємства повинні дотримуватись вимог технології одержання і безпечного застосування біоконсервантів, що містять природні комплекси речовин для поліпшення смакових й ароматичних властивостей м'ясних і молочних продуктів та поліпшення їх якості.

Висновки і пропозиції. Важливу роль у виробництві високоякісної продукції відіграє оздоровлення екологічної обстановки в тваринництві та збільшення виробництва екологічно чистої продукції. У цьому контексті слід ширше застосовувати комплекс стратегічних заходів, і у той же час оперативно розв'язувати питання повноцінності кормових раціонів, забезпечення тварин мінеральними та вітамінними препаратами, з включенням у раціони екологічно чистих кормів. Важливим технологічним елементом у виробництві екологічно чистої продукції є налагодження та дотримання у тваринницьких приміщеннях оптимальних параметрів мікроклімату, додержання вимог ветеринарного законодавства. Безпеку продуктів харчування гарантує дотримання технологічного регламенту на кожному етапі виробництва, контроль якості сировини та готової продукції, рівень кваліфікації персоналу і багато інших важливих факторів.

Впровадження державного контролю за виробництвом, якістю та безпекою кормових ресурсів дасть змогу стабілізувати ситуацію щодо виробництва і використання якісних і безпечних кормів усіх видів, а також одержувати екологічно чисту тваринницьку продукцію, що сприяє підвищенню її конкурентоспроможності.